

Loppuuko Loimijoesta vesi

HAMK 4.5.2019

Tammelan Pyhäjärven – Kuivajärven Suojeluyhdistys ry

Matti Salo

Loppuuko Loimijoesta vesi

Ei loppu, mutta Pyhäjärvestä ja Kuivajärvestä loppuu, ellei jotain tehdä!

- Vuotuinen sademäärä ei ole juurikaan muuttunut viimeisen 100 vuoden aikana.
- Forssan ja Pyhäjärven välillä jokea on perattu (= syvennetty) useaan otteeseen 1850..1995 välillä, jonka seurauksena nykyään Pyhäjärven ja Kuhalankosken altaan vedenpinta ovat lähes samalla tasolla. Tämän seurauksena mm kehräämön kellarit uhkaavat kastua nykyisin jo juoksutusohjeen mukaisella vedenkorkeudella.
- Tämä on yksi syy, ettei juoksutusohjetta noudateta.

Loimijoki = koski, Sepänhaan
kohdalla 1940 luvulla

SIDOSRYHMÄT

Perkausyhtiö = rantojen maanviljelijät +/- 20 kpl ?
Juoksuttaja = voimalaitosyrittäjä Erin Rosenström
Rantojen asukkaat (Loimijoki, Pyhäjärvi, Kuivajärvi) ja mökkiläiset = 700...1000 ja muut vesistön käyttäjät 5000+

MUUT VAIKUTTAVAT TEKIJÄT

Muuttunut ilmasto

Vanhentunut juoksutusohje

Tehdyt toimet, ruoppaukset ja juoksutuksen toteutus

Viranomainen = ELY

Perkausyhtiö

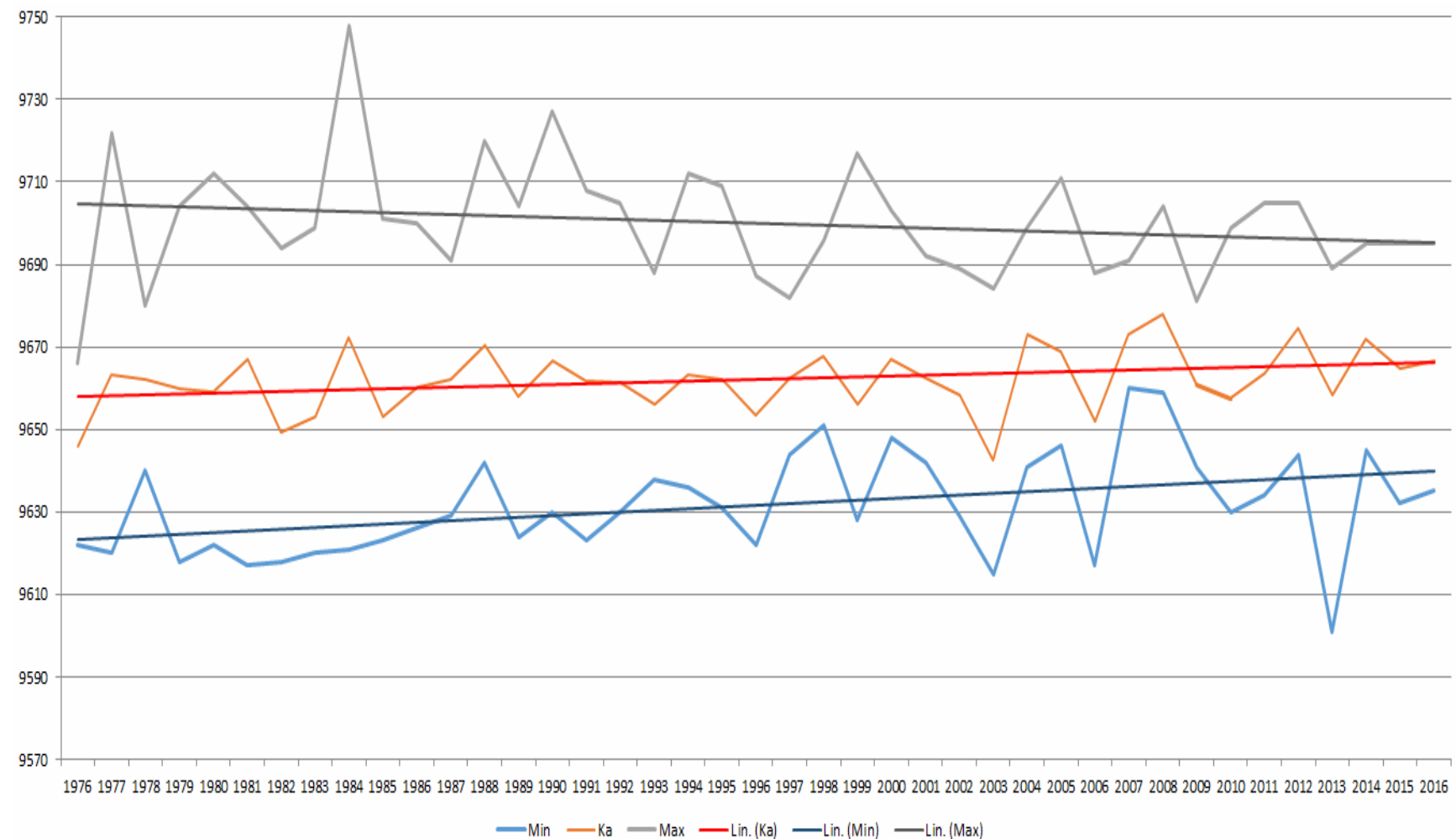
Perkausyhtiö

= juoksutusohjeen omistaja

- Tulvan pelko on aiheeton, todellisia tulvia ei ole ollut kymmeneen vuosiin. Tilastollisesti korkean veden huiput ovat pienentyneet vuosi vuodelta.
- Mikä osuus rantapeltojen painumisella on tulvariskiin? Vaikka todellisia tulvakorkeuksia ei enää vuosikymmeneen ole ollut, puhutaan edelleen tulvariskistä.
- Onko veden tasoa laskettava loputtomasti, että rantapelot säilyvät varmasti kuivina ?

Pyhäjärven vedenkorkeus min, ka ja max vuosina 1976 ..2016

Tulvahuiput ovat poistuneet, mutta matalat vedet eivät.

Venesillalla "kevättulva" 1930 -luvulla ja 2010 -luvulla

Asukkaat ja vesistön muut käyttäjät

Asukkaat ja vesistön muut käyttäjät

- Joen juoksutuksen toteutuksesta vastaavan Erin Rosenströmin tekemä +/- 5 cm virhe matalan veden aikana siirtää rantaviivaa 5..10 m loivarantaisissa Pyhäjärvessä ja Kuivajärvessä.
- Virhe myös aiensi matalimman veden jaksoa kesällä 2018 elokuulta heinäkuulle, eli parhaaseen loma-aikaan.
- (ELY:n selvitys syksyllä 2018)

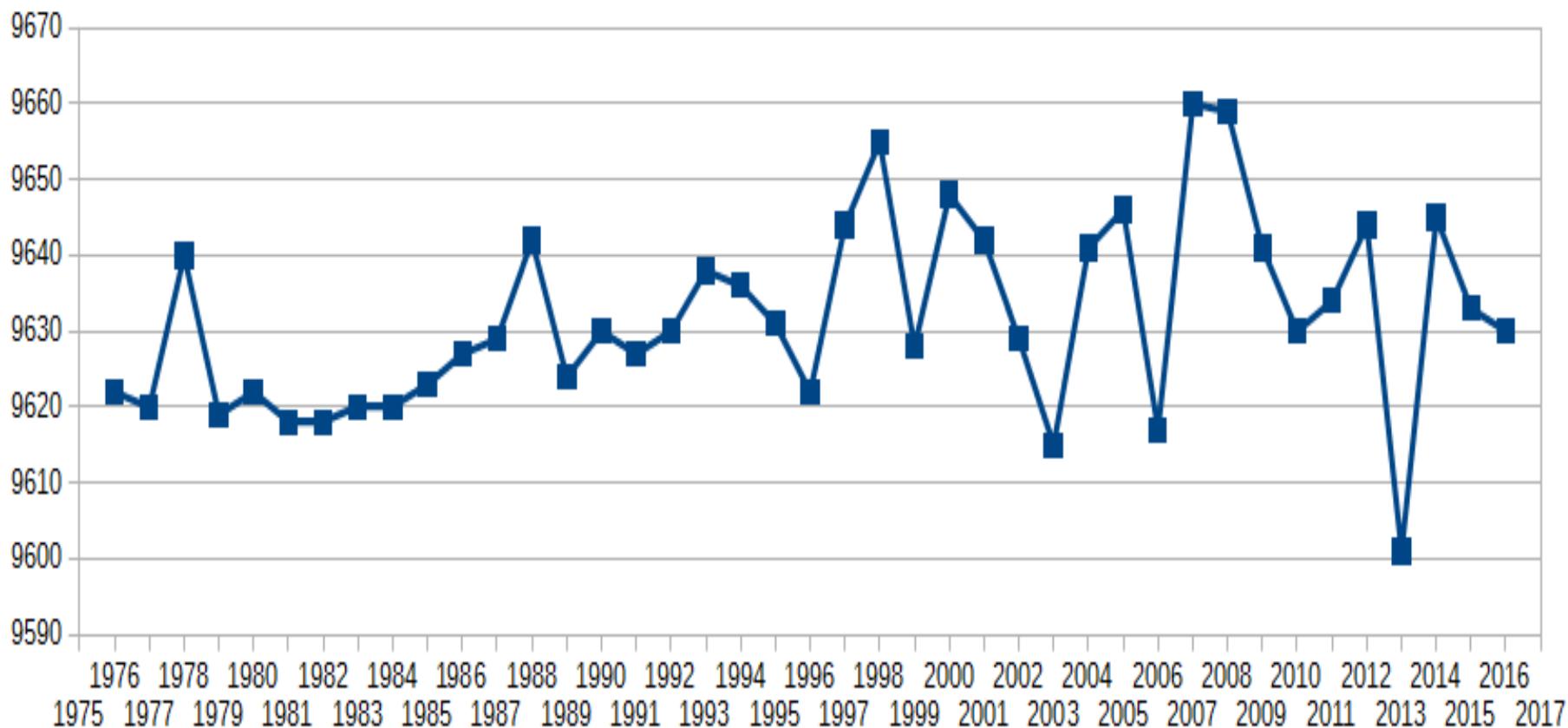
Matalan järven rantaviiva pakenee kymmeniä metrejä, kun vesi laskee 30cm alle normaalin.

Tilanne kunnan uimarannalta kesällä 2018

Matala vesi, josta ranta-asukkaat ja veneilijät kärsivät 1976....2016

Alin vedenpinta Saaren salmessa vuosittain

Ilmastonmuutos

Ilmastonmuutos

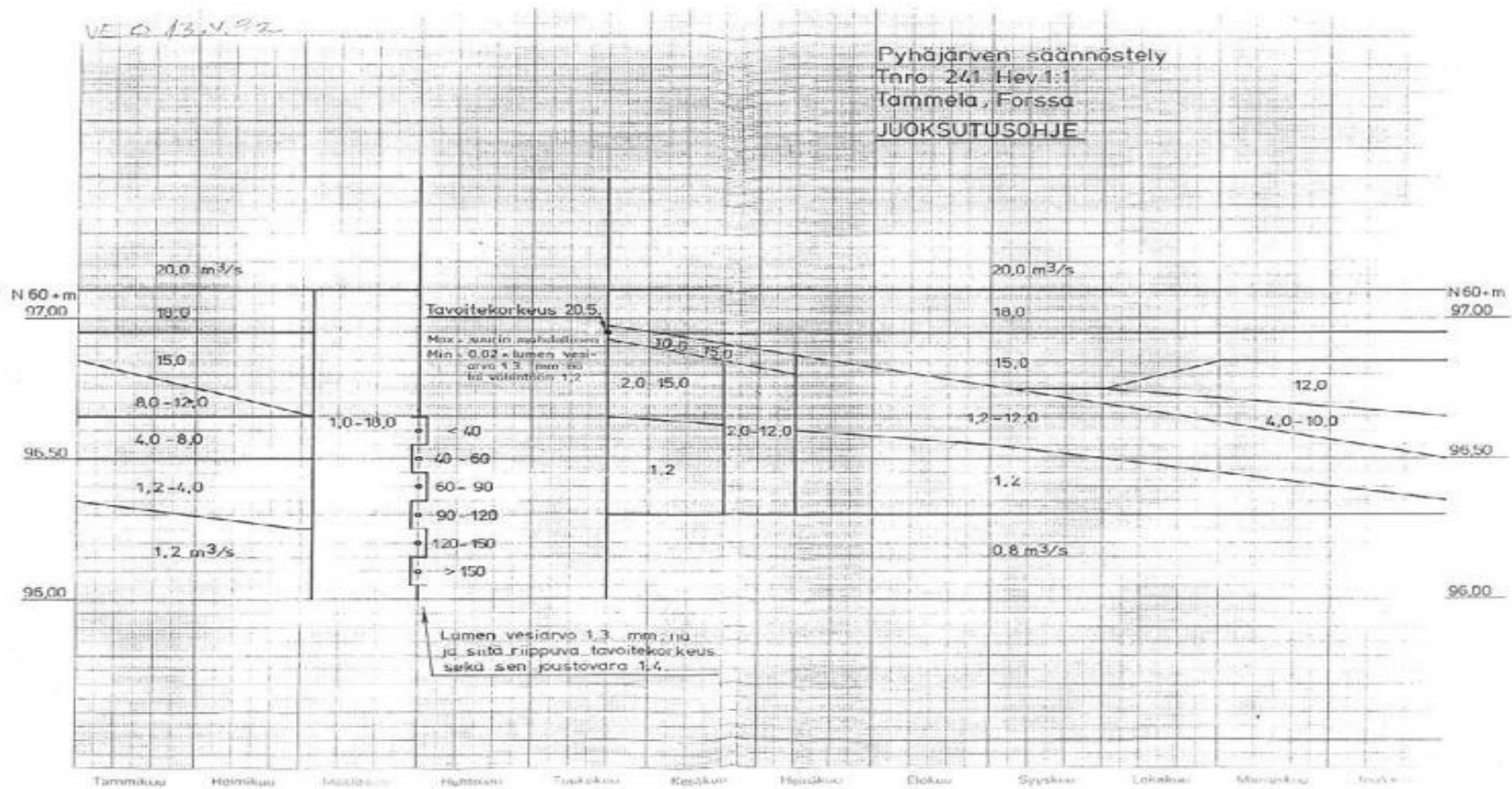
Ote ELY keskuksen Loimijoen
juoksutusselvityksestä vuodelta 2017

”Kesällä ja syksyllä ilmastonmuutoksen ennustetaan pahentavan kuivuustilanteita, koska kevään tulovirtaamat pienenevät ja aikaistuvat, kesät pitenevät ja haihdunnan määrä kasvaa.”

”Nykyisessä säännöstelyluvassa Pyhäjärvelle asetettua tavoitekorkeutta 20.5. N60 + 96,95 m ei ole pääosin voitu saavuttaa jaksolla 1992-2016, sillä kevään korkein vedenkorkeus on esiintynyt jo ennen 20.5. ”

Juoksutusohje

JUOKSUTUSOHJE = antiikkinen !

Juoksutusohje ja muuttunut ympäristö

- Liian matalasta vedenkorkeudesta kärsivien joukko on moninkertaistunut, 1950 luvulla rannoilla oli muutamiakymmeniä talouksia nyt satoja. Ohjeen tulee ottaa huomioon myös rantojen asukkaat.
- Järviluonto on noussut Tammelan kunnan strategiassa korkeaan asemaan.
- Ilmasto on muuttunut ja muuttuu edelleen.
- Ilmaston muuttumisen takia kevättulvat ovat lähes poistuneet.

Ratkaisut ja niiden esteet

Ratkaisut

Ratkaisut alhaisen venkorkeuden ongelmaan Pyhäjärvässä ja Kuivajärvässä

1. Uusi juoksutussääntö, joka vastaa muuttunutta ilmastoa ja peratun joen rajoitteita.
2. Juoksutussäännön noudattaminen (ei toiminut kesällä 2018)
3. Juoksutussäännön soveltaminen muuttuneeseen ilmastoon (ELY:n juoksutusselvityksen suositus 2017, ei toiminut kesällä 2018)
4. Joen ennallistaminen > pohjapato Loimijokeen tai Kuhalankosken padon korottaminen ja kehräämön kellarien tulvasuojaus

Muutoksen esteet

1. Alhaisesta vedestä kärsivä suuri joukko on epäyhtenäinen ja monet mökkiläiset asuvat hajallaan eri puolilla Suomea.
2. Pieni joukko maanviljelijöitä on järjestäytynyt perkausyhtiöön ja omistaa juoksutusohjeen, joka turvaa heidän etunsa ilman muutoksia.
3. Kukaan (kunta, ELY, maanomistajat, ranta-asukkaat, veneilijät...) eivät halua kustannuksia, jotka syntyisivät juoksutusohjeen muutoksesta.
4. Pato on Forssan ja vedet Tammelan

Kiitos mielenkiinnosta !

Loppuksi

Miksi ELY ei ota vetovastuuta juoksutusohjeen muutoksesta kuten esim Pehkijärven/Myllyjoen tapauksessa ?
Pelkästä juoksutus selvityksen suosituksista ei näyttänyt olevan apua kesällä 2018!

Miksi Tammelan kunta ei huolehdi luontoarvojen säilymisestä tukemalla juoksutusohjeen muutosta, niin että kunta säilyisi houkuttelevana asuin- ja mökkipaikkakuntana ?

Huonolla vesien hallinnalla on vaikutus rantatonttien arvoon.